

Litográfia

Fotolitográfia

Ábrakialakítás - fotoreziszt
(fényérzékeny lakk) - centrifugával
egyenletesen eloszlatják a felületen
Ábrát ráfényképezik, hőkezelik -
polimerizáció

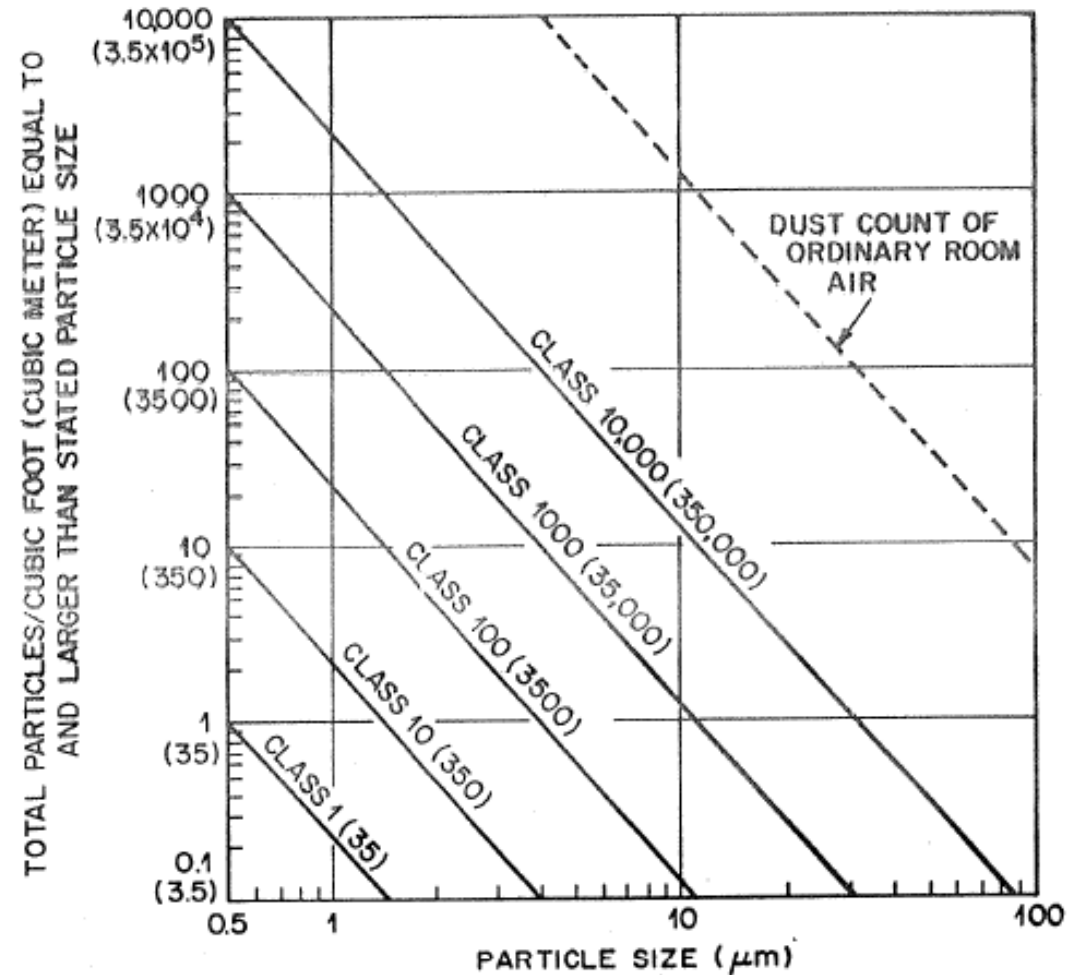
Nem polimerizált részeket leoldják.

Véd a marószerek ellen,
implantációs maszkként is
használható

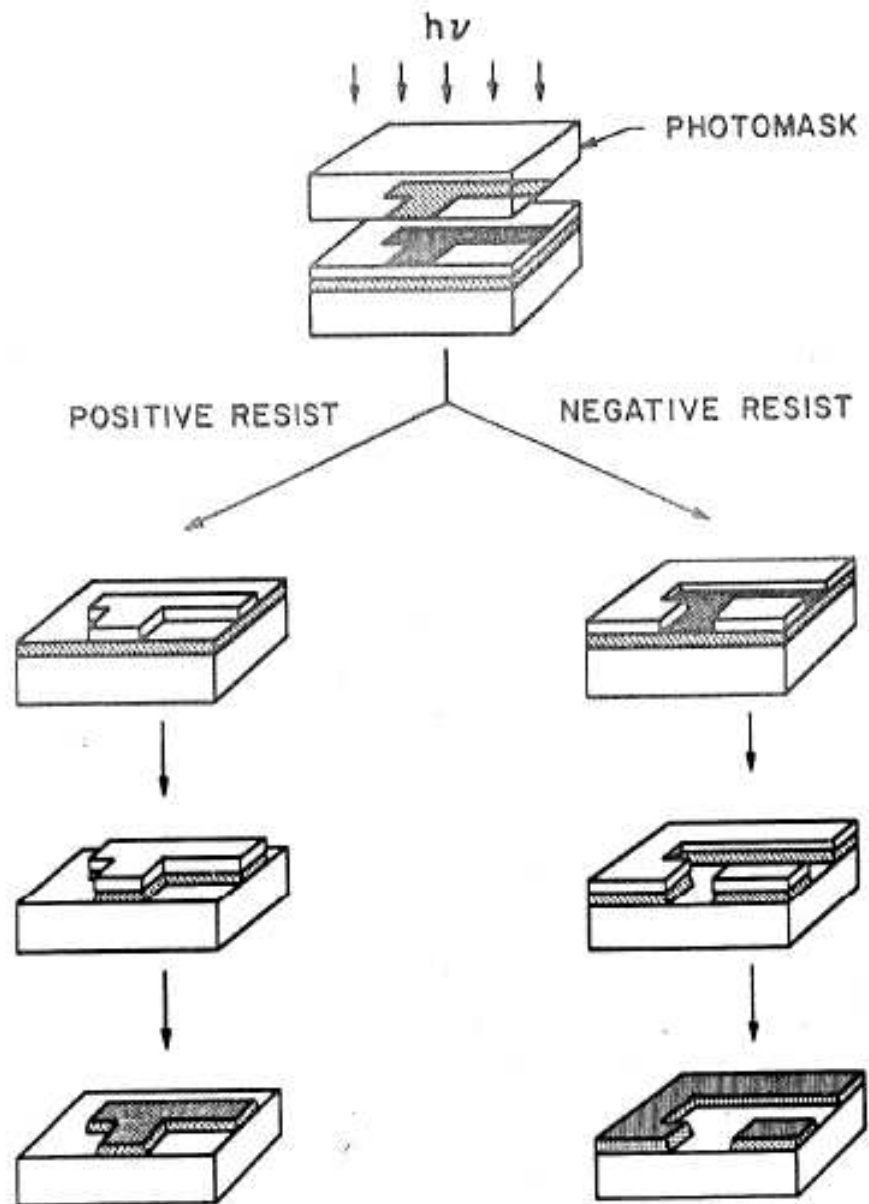
Negatív és pozitív lakk - a
megvilágított (nem megvilágított)
rész polimerizálódik.

Tiszta szobában -POR! - sárga
fénynél

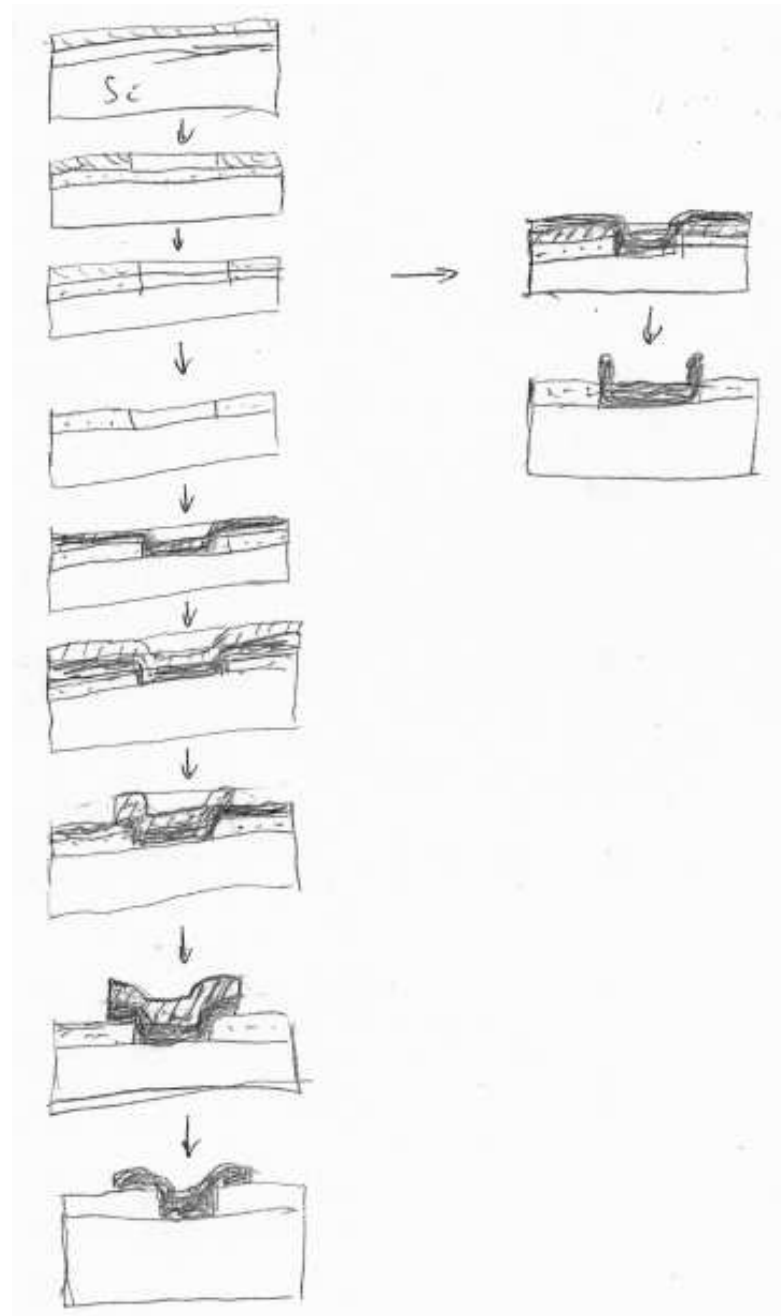
A szükséges művelet elvégzése
után a feleslegessé vált lakkot
oldószerrel eltávolítják.

A fotolitográfia folyamata

Kontaktus kialakítás

Hagyományos módon és lift-off technikával

Kiinduló szelet: Si SO₂-vel borítva

Lépések:

1. Fotoreziszt felvitele
2. Ablaknyitás a rezisztbe
3. Ablaknyitás az oxidba
- 4., Normál: lakkeltávolítás
Lift-off: fémezés
- 5., Normál: fémezés
Lift-off: lakkeltávolítás (kész)
- 6., Fotoreziszt felvitele
- 7., Ablaknyitás a rezisztbe
- 8., Fém marása
- 9., Lakkeltávolítás

A fotolitográfia használt hullámhosszai

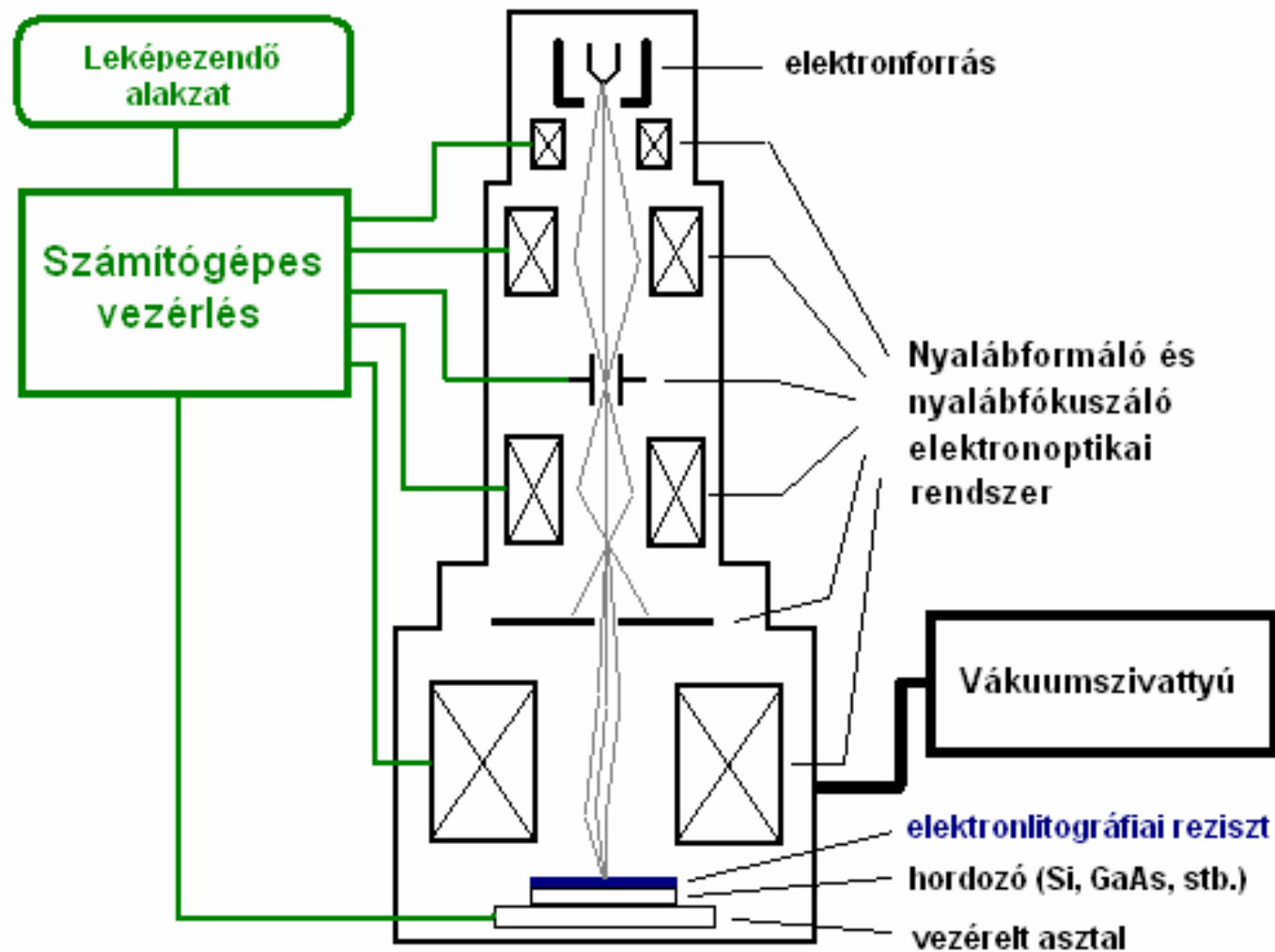
<i>Hullámhossz (nm)</i>	<i>Neve</i>	<i>Fényforrás</i>	<i>Rajzolatfinomság (μm)</i>
436, 405, 365	g, h, i vonal	Hg-gőz lámpa	
248	Mély UV (DUV)	KrF excimer lézer	0,25
193	Mély UV	ArF excimer lézer	0,1
157	Vákuum UV	F ₂ lézer	0,04

Hullámhossz csökken, javul a felbontás, romlik a mélységélesség.
Már nem sokat csökkenthető λ , mert nincs optikai anyag és a
leképező rendszer precizitása sem fokozható.

Elektronsugaras, ion projekciós, RTG sugaras litográfia

Elektronsugaras litográfia

Elektronsugár fókuszálható
Direkt rajzolásra is alkalmas
Maszkgyártásra is jó

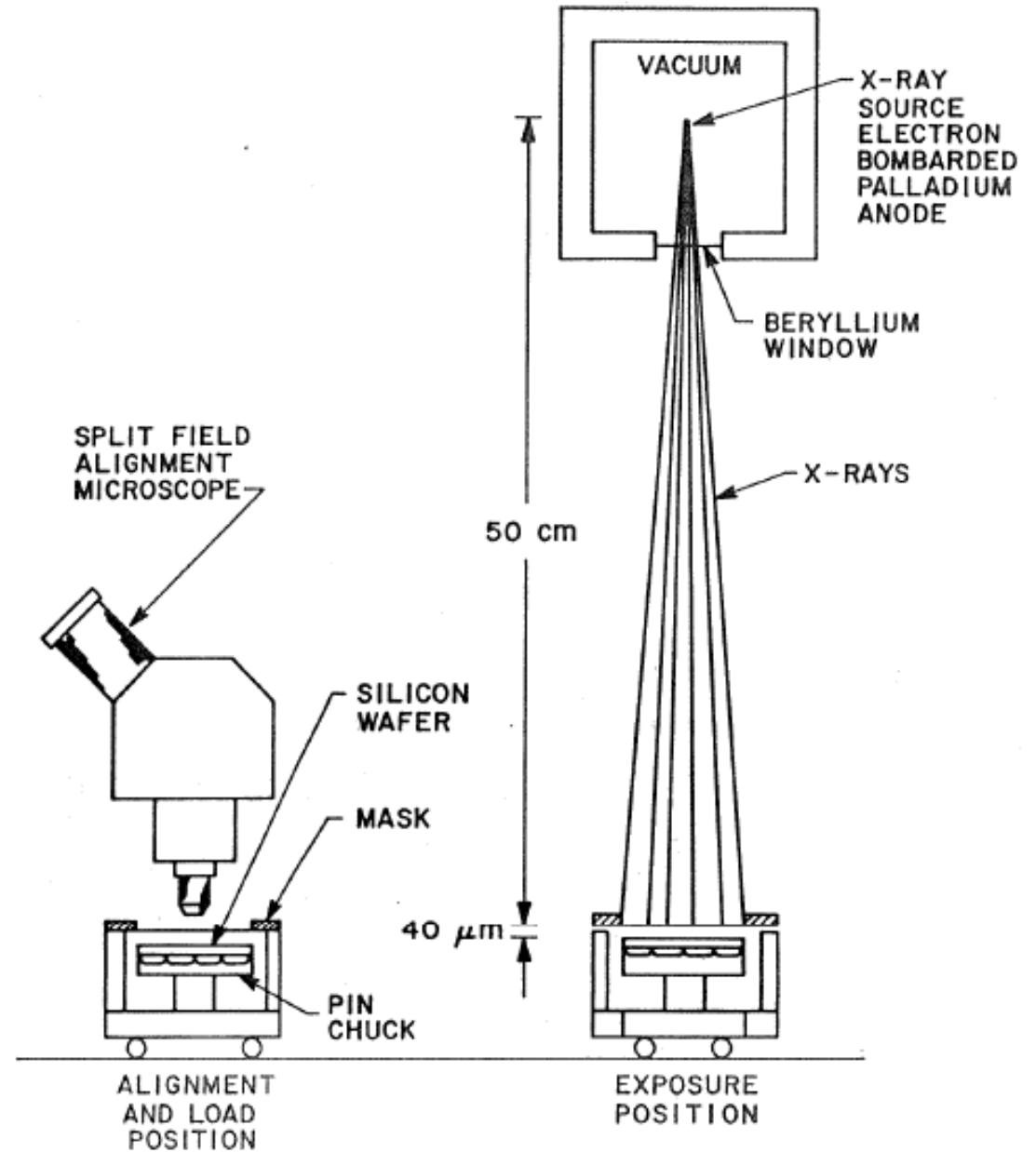
Röntgensugaras litográfia

Röntgensugarak - 0,4-5 nm-es hullámhossztartományban

Az elérhető vonalvastagság 0,5 nm.

Kétrétegű maszk: a hordozó Si, SiC vagy Si₃N₄, azon kb. 0,5 μm vastag fém fólia a rajzolattal - optikai illesztés miatt.

Röntgensugárzás átmegy a rezisztben: roncsolhatja a félvezetőt, a keltett elektronok pedig a rezisztet .

Ionsugaras litográfia

Közvetlen írás esetén jó laterális és mélységbeli felbontás - az ionok energiájának változtatásával a behatolási mélység jól beállítható.

Az anyagokba behatoló ionok kevés visszaszórt elektront keltenek: jobb az exponálás minősége, mint elektronlitográfia esetén.

Az ionok kisebb sugárkárosodást okoznak a félvezető anyagban, mint a Röntgen sugárzás.

A litográfiás célra kialakított ionforrás használható ionimplantálásra is - összetett technológiai berendezés.

Maszkolt ionsugár-litográfia - szilícium maszk . Az áteresztő rétegeket elvékonyítják, az elnyelő réteg vastagabb.

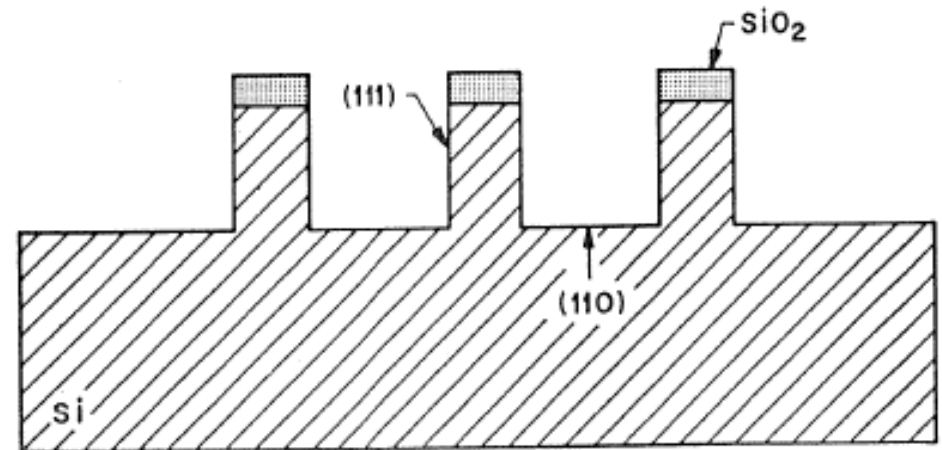
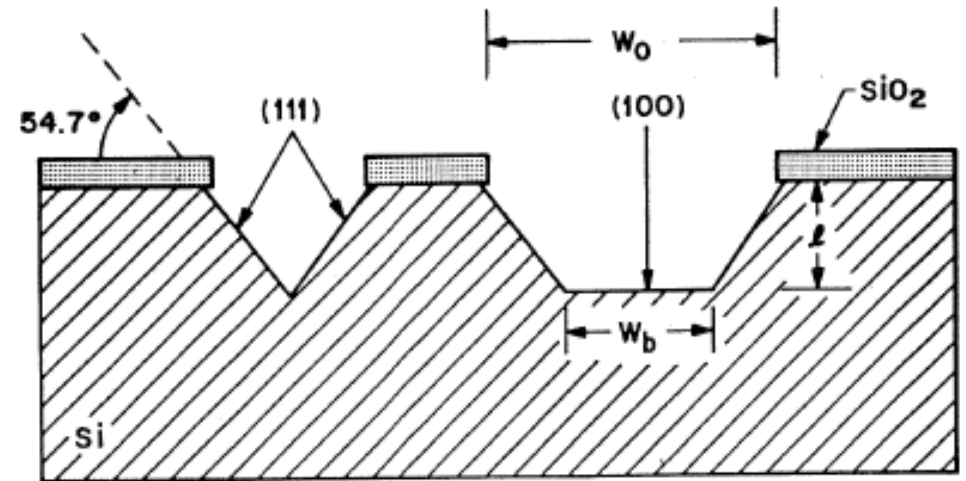
Marás

Kémiai marás

Főként folyékony marószerek
Félvezető, fém, szigetelő rétegek
eltávolítása

Lehet izotróp, anizotróp, szelektív
(adalékolás függő)

KOH+víz+izopropil alkohol:
(100), (110) és (111) síkok marási
sebességének aránya: 100:16:1

Plazmamarás

Többnyire Ar plazma

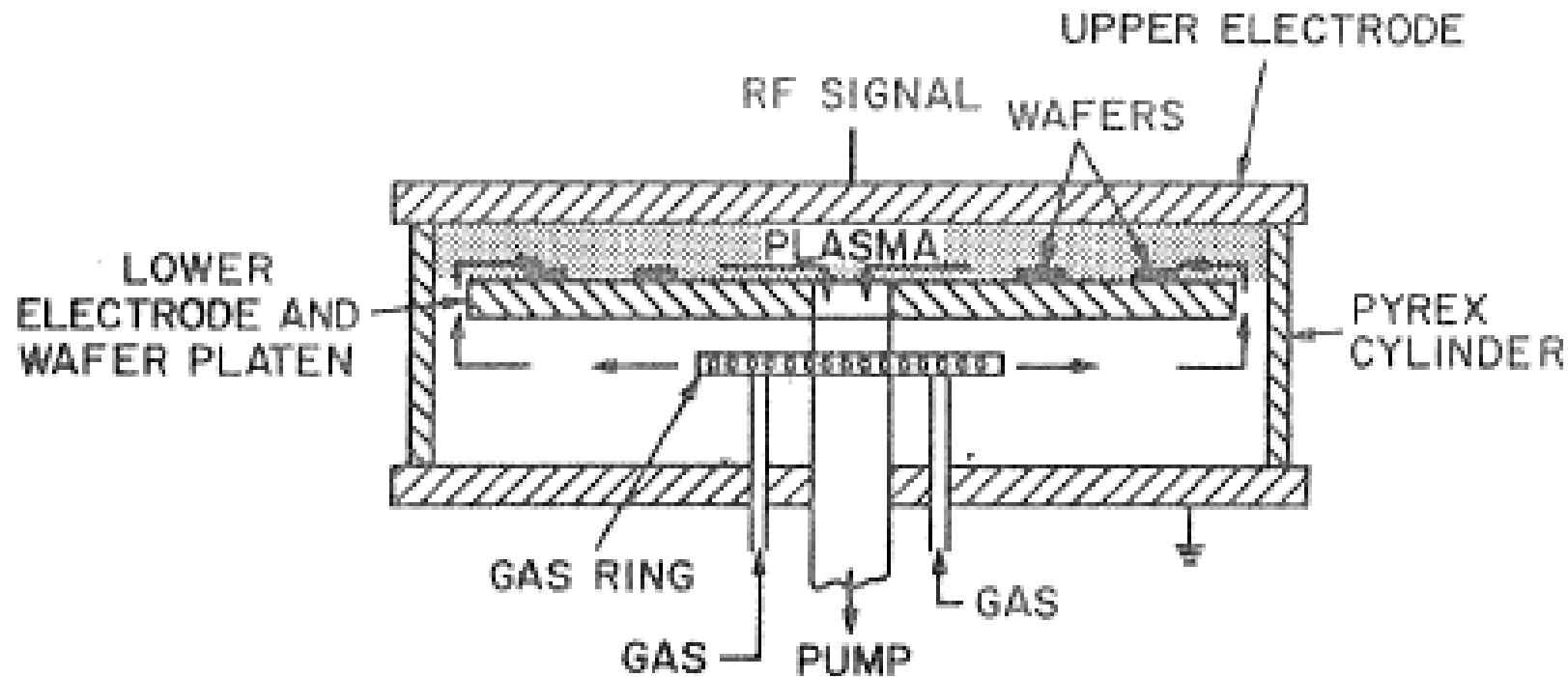
10-700 eV ionenergia

Marandó anyagot katódra

Merőleges falak, de roncsolja a felületet

Kis szelektivitás - gázcserével

Sok alfaja az energiatartomány és a gázösszetétel függvényében

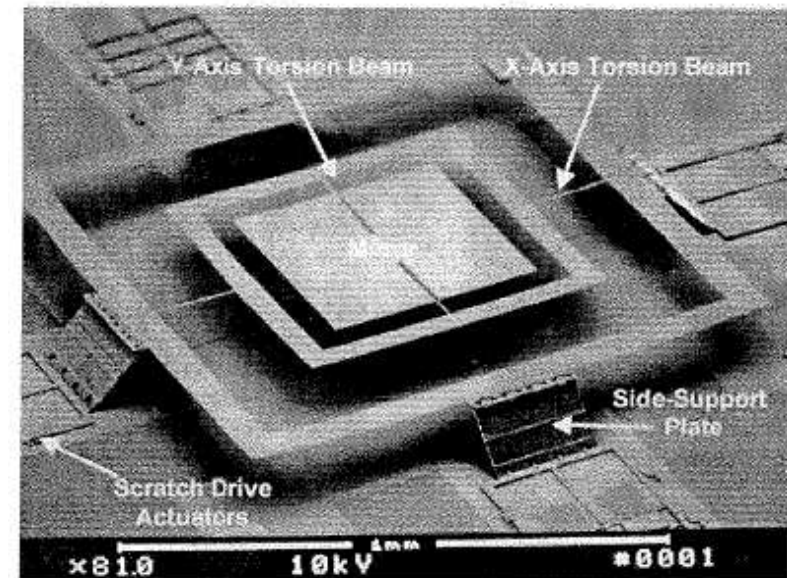
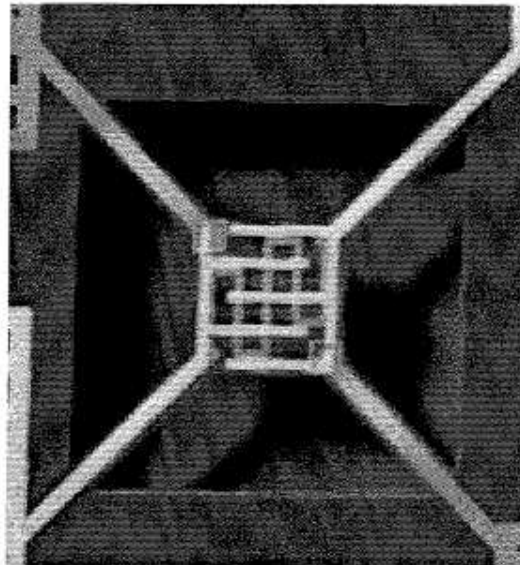
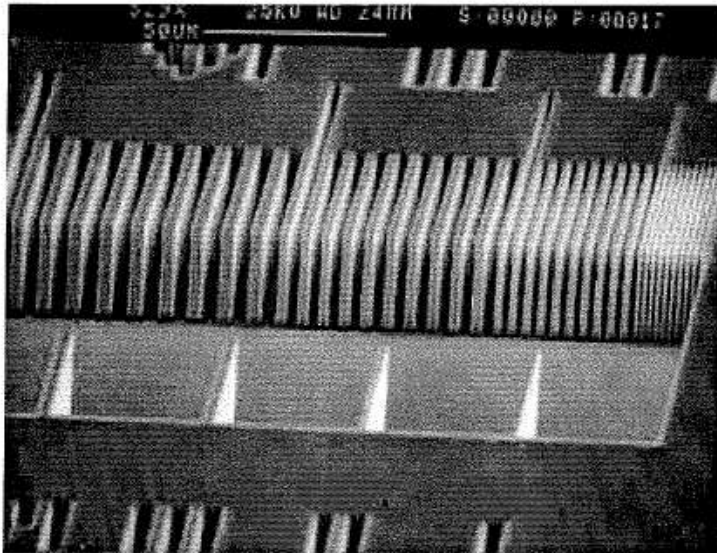

Reaktív plazmamarás

Reaktív gázokat is bevezetnek, kémiai reakció is végbemegy:
nagyobb sebesség és szelektivitás

Ionmamarás

Ionenergia: 300-1500 eV
Reaktív is.

Passzív elemek megvalósítása IC-kben

Ellenállás

Hordozóval ellentétes típusú diffúziós vagy implantált rétegben (bázis réteg), polikristályos Si réteg, diódaként kapcsolt MOSFET (D-G összekötve).

Kondenzátor

MOS kondenzátor, p-n vagy Schottky átmenet

Induktivitás

Kerülik, az áramköröket tekercsek nélkül tervezik.

Csak mikrohullámú IC-kben, egyébként külső tekercsek, ha kell.

Ellenőrző kérdések

Mi a különbség a fotoreziszt és a fotorezisztor között?

Hogy függ a litográfiában a felbontás a hullámhossztól?

Mi az előnye az ionsugaras litográfiának a Röntgen sugaras litográfiával szemben?

Mit jelent a direkt rajzolás a litográfiában?

Mi a reaktív plazmamarás?

Mi a fotolitográfia?

Hogyan állítják elő a kondenzátorokat az integrált áramkörökben?

Hogyan állítják elő az ellenállásokat az integrált áramkörökben?

Mi az anizotróp marás?

Mit jelent a marás szelektivitása?